

Briuselis, 2022 m. birželio 30 d.
(OR. en)

10885/22

COH 62
SOC 422

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

---

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. birželio 30 d.
kam:	Tarybos generaliniam sekretoriatui
Komisijos dok. Nr.:	COM(2022) 324 final
Dalykas:	KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI Sanglaudos politikos atnaujinimas: lanksti pagalba teritorijoms (FAST- CARE) Rusijos agresijos padariniams šalinti

---

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 324 final.

Priedama: COM(2022) 324 final

Briuselis, 2022 06 29
COM(2022) 324 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

**Sanglaudos politikos atnaujinimas: lanksti pagalba teritorijoms (FAST-
CARE) Rusijos agresijos padariniams šalinti**

1. Įvadas

Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą sukėlė naujų ir nenumatytų iššūkių Europos Sąjungai ir visam pasauliui. Tokiu metu, kai mūsų visuomenė vis dar atsigauna po COVID-19 pandemijos, Rusijos invazija sukėlė karą ir naikinimą, padidino geopolitinį nestabilumą ir sutrikdė pasaulio ekonomiką.

ES toliau solidarizuojausi su Ukraina ir jos žmonėmis. Nuo 2014 m. ES ir jos valstybės narės šaliai skyrė daugiau kaip 1 mlrd. EUR humanitarinei ir ankstyvam ekonomikos gaivinimui skirtai pagalbai. Nuo Rusijos invazijos į Ukrainą ši parama buvo padidinta – iš viso daugiau kaip 4 mlrd. EUR skirta Ukrainos ekonominiam, socialiniam ir finansiniam atsparumui makrofinansinės pagalbos, paramos biudžetui, pagalbos ekstremaliosios situacijos atveju, reagavimo į krizes ir humanitarinės pagalbos forma. ES taip pat sutelkė papildomus 2 mlrd. EUR karinei pagalbai pagal Europos taikos priemonę. Be to, ES greitai ir ryžtingai reagavo į Rusijos invaziją priimdama sankcijas, kurios turės didžiulį ir sunkių padarinių Rusijai.

Nuo vasario 24 d. ES priėmė staigiai atsiradusį nuo Rusijos agresijos bėgančių asmenų srautą. Iki šiol į Sąjungą atvyko daugiau kaip 6,2 mln. Ukrainos piliečių. Nors kai kurie iš jų pradėjo grįžti į Ukrainą, o atvykstančių asmenų srautai pamažu stabilizuojasi, jų skaičius tebėra didelis ir toliau didėja. Atvykstančių žmonių srauto poveikis valstybėse narėse skiriasi. Kai kurios valstybės narės ir regionai priėmė labai didelę atvykėlių dalį: tie, kuriems suteikta laikina apsauga, aštuoniose valstybėse narėse jau sudaro daugiau kaip 1 proc. šalies gyventojų, o Lenkijoje ir Čekijoje – daugiau kaip 3 proc.

Pastangos priimti perkeltuosius asmenis ir greitai palengvinti jų integraciją buvimo ES metu neturi precedento. Valstybių narių iniciatyvas sustiprino vietos valdžios institucijos ir pilietinė visuomenė, kurios ir toliau pirmauja dedant pastangas patenkinti humanitarinius poreikius, įskaitant pastogę, drabužius, higienos reikmenis, taip pat psichologinę paramą.

ES suteikė paramą, pasitelkdama precedento neturinčias priemones ir skirdama finansavimą perkeltųjų asmenų poreikiams tenkinti¹. ES pirmą kartą pradėjo taikyti Laikinosios apsaugos direktyvą², suteikdama skubią ir kolektyvinę laikiną apsaugą nuo Rusijos agresijos bėgantiems žmonėms. Laikinos apsaugos statusas suteikia galimybę gauti sveikatos priežiūros paslaugas, gauti išsilavinimą ir patekti į darbo rinką, o teise mokytis pabėgėlius priimančiose šalyse šiuo metu naudojasi apie pusė milijono vaikų iš Ukrainos.

Taip pat nedelsiant sutelkta Sąjungos parama pagal Europos civilinės saugos mechanizmą („rescEU“) kartu su vidaus reikalų fondais, kuriuos vis dar galima panaudoti pagal 2014–2020 m. laikotarpį. Be to, po lėšų rinkimo renginio „Palaikykime Ukrainą“ 400 mln. EUR iš vidaus reikalų fondų telkiama kaip pagalba ekstremaliosios situacijos atveju labiausiai

---

¹ COM(2022) 131 *final* – „Nuo karo Ukrainoje bėgančių asmenų priėmimas: Europos pasirengimas patenkinti poreikius“.

² Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2022/382, kuriuo nustatoma, kad iš Ukrainos yra perkeltųjų asmenų masinis srautas.

nukentėjusioms valstybėms narėms. Dalis šių lėšų bus skirta vietos ir regionų valdžios institucijoms, taip pat pilietinės visuomenės organizacijoms, siekiant pripažinti, kad jos atlieka labai svarbų vaidmenį vykdydamos pirminį iš Ukrainos perkeltų asmenų priėmimą.

Atsižvelgiant į tai, kad reikia skubiai reaguoti į tokią padėtį, buvo priimti keli pasiūlymai, kuriais siekiama padidinti sanglaudos finansavimo lankstumą remiant valstybes nares. Vienas po kito priimti sanglaudos veiksmų dėl pabėgėlių Europoje (CARE) priemonių rinkiniai³ padeda valstybėms narėms teikti skubią paramą ir užtikrinti galimybes naudotis tokiomis paslaugomis kaip laikinas apgyvendinimas, maisto ir vandens tiekimas arba medicininė priežiūra.

CARE visų pirma sudarė sąlygas lanksčiai naudoti Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) ir Europos socialinio fondo (ESF) lėšas pagal 2014–2020 m. sanglaudos programas projektams, kuriais sprendžiamos šios migracijos problemos, taikant tinkamumą finansuoti atgaline data nuo invazijos dienos, kad ES galėtų remti visus veiksmus, kurių buvo imtasi siekiant patenkinti susijusių pabėgėlių poreikius.

Be to, siekiant sumažinti paramos gavėjams ir valstybių narių administracijoms tenkančią administracinę naštą sprendžiant šias problemas, buvo nustatytas specialiai pritaikytas vieneto įkainis.

Taip pat iki 2022 m. birželio 30 d. buvo pratęsta galimybė gauti visą Komisijai deklaruotą išlaidų kompensaciją ir gerokai padidintas išankstinis finansavimas REACT-EU lėšomis, t. y. skirta papildomai 3,5 mlrd. EUR išankstiniams mokėjimams, siekiant sumažinti valstybių narių viešiesiems finansams tenkančią naštą.

Valstybės narės jau gali naudoti šį finansavimą, kad parengtų specialiai pritaikytus ilgalaikės trečiųjų šalių piliečių integracijos sprendimus investuojant į būstą, švietimą, užimtumą, sveikatą, socialinę įtrauktį ir priežiūrą arba kitas socialines paslaugas. Vis dėlto labai svarbu, kad jos greitai pakoreguotų programas, kad užtikrintų finansavimo srautus ten, kur jų labiausiai reikia.

Nepaisant visų įdėtų pastangų, poreikiai toliau didėja. Daug suinteresuotųjų subjektų iš pilietinės visuomenės, vietos ir regionų valdžios institucijų ir valstybių narių kreipėsi į Komisiją ir pranešė apie konkrečius sunkumus, su kuriais susiduria padėdami nuo Rusijos agresijos bėgantiems asmenims. Susirūpinimą jiems keliančius klausimus pakartojo Europos Parlamentas ir Europos Vadovų Taryba⁴, kuri gegužės 30–31 d. neeiliniame susitikime paragino Komisiją „pateikti naujas iniciatyvas, kuriomis būtų remiamos šios pastangos pagal daugiametę finansinę programą“.

---

³ Reglamentas (ES) 2022/562, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013 ir (ES) Nr. 223/2014 (OL L 109, 2022 4 8, p. 1).

Reglamentas (ES) 2022/613, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013 ir (ES) Nr. 223/2014 (OL L 115, 2022 4 13, p. 38).

⁴ 2022 m. gegužės 30 d. ir 31 d. Europos Vadovų Tarybos išvados.

Remdamasi ankstesnėmis pastangomis, Komisija šiandien priėmė papildomą priemonių rinkinį, kuriuo siekiama dar labiau padidinti sanglaudos politikos lankstumą, kad būtų galima reaguoti į karo padarinius, ir užtikrinti 3,5 mlrd. EUR likvidumą. Šios FAST-CARE priemonės padės užtikrinti, kad valstybėms narėms būtų lengviau ir greičiau gauti finansavimą nuo karo Ukrainoje bėgančių žmonių poreikiams tenkinti, kartu toliau remiant Europos regionų atsigavimą.

2. Papildoma lanksti parama pagal sanglaudos politiką, skirta karo padariniams šalinti

Dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą susidarė precedento neturintis perkeltųjų asmenų srautas, dar labiau išaugo žaliavų, įskaitant energijos ir maisto, kainos ir atsinaujino tiekimo grandinės trikdžiai. Šių problemų sprendimas papildė beprecedentę paramą, teikiamą siekiant kovoti su pandemija ir stiprinti ekonomikos atsigavimą, ir dar labiau apsunkina valstybių narių viešuosius finansus. Dėl to padidėjo deficito ir skolos lygis, kuris, kaip manoma, artimiausiais metais daugumoje valstybių narių ir toliau viršys iki pandemijos buvusį lygį.

Atsižvelgdama į tai, Komisija siūlo išsamų sanglaudos politikos priemonių rinkinį, papildantį iki šiol įgyvendintas iniciatyvas. CARE priemonės⁵ papildys lanksti pagalba teritorijoms (FAST – CARE), kuri grindžiama dviem ramsčiais: pirma, pasiūlymais dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais suteikiamas papildomas lankstumas sanglaudos politikos ir papildomo išankstinio finansavimo srityse, ir, antra, papildomomis ne teisėkūros priemonėmis, kuriomis siekiama optimizuoti veiksmingą lėšų naudojimą ir patenkinti atsirandančius poreikius.

Siūlomos šios teisinės priemonės:

- papildomas 3,5 mlrd. EUR dydžio išankstinis finansavimas, kuris turi būti išmokėtas 2022 ir 2023 m. ir kuriuo visoms valstybėms narėms bus užtikrintas greitas papildomas likvidumas;
- iki 100 proc. bendro finansavimo norma prioritetams, kuriais skatinama trečiųjų šalių piliečių socialinė ir ekonominė integracija pagal 2014–2020 m. programas, ir padidinta norma taip pat taikoma pagal 2021–2027 m. programas bent iki 2024 m. vidurio su galimybe šį laikotarpį pratęsti;
- atsižvelgiant į esminį vietos valdžios institucijų ir vietos bendruomenėse veikiančių pilietinės visuomenės organizacijų vaidmenį priimant ir remiant nuo Rusijos agresijos Ukrainoje bėgančius žmones, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad ne mažiau kaip 30 proc. paramos pagal atitinkamus prioritetus būtų skirta tokioms valdžios institucijoms ir organizacijoms;

---

⁵ Šis pasiūlymas taip pat dera su 2022 m. balandžio 13 d. Komisijos pasiūlymu iš dalies pakeisti 2014–2020 m. Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo biudžetą siekiant remti veiklos vykdytojus ir nustatyti konkrečias kovos su krize priemones.

- kalbant apie projektus, kuriais sprendžiamos migracijos problemos, valstybės narės galės deklaruoti kompensuotinas išlaidas, net jei jos susijusios su veiksmais, kurie atrankos metu jau yra užbaigti arba visiškai įgyvendinti⁶;
- pagal CARE programą Komisija nustatė naują vieneto įkainį, kurį taikant valstybėms narėms ir paramos gavėjams bus paprasčiau apskaičiuoti tinkamas finansuoti projekto išlaidas. Atsižvelgiant į plataus masto Rusijos agresijos poveikį, šį vieneto įkainį siūloma 26 savaitėms padidinti iki 100 EUR per savaitę, kad būtų patenkinti asmenų, kuriems suteikta laikina apsauga nuo jų atvykimo į Sąjungą, pagrindiniai poreikiai ir jiems teikiama parama;
- jau suteiktą ERPF ir ESF kryžminio finansavimo galimybę siūloma išplėsti, įtraukiant Sanglaudos fondą, kad pagal 2014–2020 m. programas būtų remiami projektai, kuriais šios problemos sprendžiamos, neatsižvelgiant į jų tradicinę tinkamumo finansuoti sritį. Taip bus galima sutelkti Sanglaudos fondo lėšas su ekstremaliosiomis situacijomis ir integracija susijusiems tikslams;
- kitomis priemonėmis sudaromos sąlygos toliau teikti paramą neužbaigtiems veiksams, kad būtų šalinami kiti Rusijos karinės agresijos padariniai įgyvendinant ES fondų paramą, pavyzdžiui, vėlavimo dėl kainų, ypač energijos ir maisto, kilimo rizika ir žaliavų trūkumas, visų pirma statybos sektoriuje;
- be to, siūloma daugiau lankstumo, kad su pabėgėliais susijusi parama galėtų būti teikiama veiksams, vykdomiems valstybėje narėje, bet už programos, pagal kurią teikiamas finansavimas, įgyvendinimo teritorijos ribų. Tai būtina, nes nuo Rusijos agresijos bėgantys asmenys gali judėti valstybėse narėse, todėl gali prireikti paramos už teritorijų, kuriose kitu atveju taikomos finansavimo programos, ribų;
- galiausiai, siekiant sklandesnio programų įgyvendinimo, būtų suteikta daugiau lankstumo perkelti lėšas tarp programų, nereikalaujant Komisijos sprendimų, taip pat būtų galima lanksčiau deklaruoti išlaidas programos užbaigimo metu.

Be pirmiau minėtų priemonių, Komisija taip pat aktyviai ieško būdų, kaip sumažinti su veiksmais, kuriais remiama trečiųjų šalių piliečių socialinė ir ekonominė integracija, susijusių administracinę naštą. Remdamasi 2014–2020 m. laikotarpio supaprastintu išlaidų apmokėjimu (SIA), Komisija taip pat iki metų pabaigos parengs paprastus būdus veiksams, susijusiems su švietimu, bedarbių mokymu, darbuotojų mokymu ir su darbu susijusiomis konsultavimo paslaugomis, remti, kurie bus remiami 2021–2027 m. ESF+ lėšomis. Į naują deleguotąjį aktą bus įtrauktos konkrečios nuostatos dėl trečiųjų šalių piliečių, siekiant skatinti jų ilgalaikę integraciją ES.

Be šių pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, Komisija taip pat teiks paramą suinteresuotiesiems subjektams, paramos gavėjams ir vadovaujančiosioms institucijoms dviem papildomais ne teisėkūros veiksmais.

Šie ne teisėkūros veiksmai yra:

---

⁶ Ši lankstumo priemonė taip pat bus taikoma paveiktiems žuvininkystės ir akvakultūros sektorių projektams, finansuojamiems Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo lėšomis.

- pirma, siūloni pakeitimai, kuriais palengvinamas projektų vykdymas etapais per du programavimo laikotarpius, Komisijai priėmus pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, bus papildyti atnaujintomis 2014–2020 m. programų užbaigimo gairėmis. Tai suteiks daug papildomų lankstumo galimybių, kurios bus naudingos neužbaigtiems projektams, nes bus: i) pratęsti administraciniai terminai, iki kurių jie turi būti užbaigti naudojant nacionalinius išteklius; ii) sumažintas tokių projektų, kurie vis dar galės būti įtraukti į galutines finansines ataskaitas, dydis ir iii) padidinta atitinkama išlaidų dalis, palyginti su bendromis atitinkamų programų išlaidomis, dėl kurių nuspręsta;
- be to, ateinančiomis savaitėmis Komisija įvertins perkančiųjų organizacijų, kurios šiuo metu susiduria su sunkumais įgyvendinant sutartis dėl ekonominių problemų, kurias patiria rangovai dėl padidėjusių sąnaudų ir tiekimo grandinės sunkumų, padėtį. Komisija planuoja pateikti tinkamai pritaikytas technines gaires, kuriomis visų pirma būtų siekiama paaiškinti dabartinėje teisinėje sistemoje numatytas sutarčių keitimo galimybes.

3. Išvada

Šiuo priemonių rinkiniu ES toliau pritaiko sanglaudos politiką, kad padėtų šalinti Rusijos agresijos padarinius. Prie šio komunikato pridedami pasiūlymai atitinka Europos Vadovų Tarybos prašymą „pateikti naujas iniciatyvas, kuriomis būtų remiamos šios pastangos pagal daugiametę finansinę programą“. Jų tikslas – padėti valstybėms narėms, regionų ir vietos valdžios institucijoms vadovauti pastangoms patenkinti humanitarinius, medicininius ir integracijos poreikius, suteikiant joms papildomą finansinę paramą ir lankstumą.

Priemonių rinkiniu toliau prisidedama prie regionų atsparumo didinimo. Jis atitinka ilgalaikį sanglaudos politikos tikslą mažinti skirtumus ir skatinti konvergenciją ir juo nekeičiama sanglaudos politikos pagal 2021–2027 m. programas struktūra ir tikslai, įskaitant bendruosius tikslus sparčiai vykdyti dvejopą žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Nors šiame priemonių rinkinyje numatytos svarbios lankstumo galimybės, juo nepažeidžiami biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo principai.

Siekiant veiksmingumo, labai svarbu, kad valstybės narės ir regionai greitai visapusiškai pasinaudotų šio naujo priemonių rinkinio ir neseniai priimtų iniciatyvų teikiamomis galimybėmis. Jos suteikia precedento neturinčio lankstumo naudojant šiuo metu turimas sanglaudos politikos lėšas ir jomis pripažįstamos didžiulės valstybių narių ir regionų pastangos. Veiksmingas visos pagal sanglaudos politiką ir kitas ES priemones teikiamos paramos ir galimybių koordinavimas yra labai svarbus remiant visus žmones ir įmones, kurie patiria Rusijos agresijos prieš Ukrainą karo padarinius.

Taip pat labai svarbu, kad teisėkūros institucijos skubiai išnagrinėtų ir priimtų siūlomas teisėkūros priemones, kad būtų užtikrintas greitas ir veiksmingas jų taikymas.